

Inhoudsopgave

Woord vooraf IX

Inleiding 1

- 1.1 Begripsafbakening: wat is lokaal bestuur? 1
- 1.2 Lokaal bestuur: zelfbestuur en medebestuur 2
- 1.3 Lokaal bestuur in de praktijk 5
- 1.4 Karakter en opbouw van het boek 7

Binnenlands en lokaal bestuur: de leer en de essentie 9

- 2.1 Inleiding 9
- 2.2 Johan Rudolph Thorbecke 11
- 2.3 De soevereiniteit van de staat 13
- 2.4 Autonomie en medebewind 15
- 2.5 Uniformiteit of differentiatie 18
- 2.6 Algemeen of functioneel bestuur 19
- 2.7 Europa en binnenlands bestuur 21
- 2.8 De geschiedenis van het gemeentelijke takenpakket 22

DEEL I DEMOCRATIE OP LOKALE SCHAAL

Burgers en de lokale democratie 31

- 3.1 Inleiding: veelvuldige lokale democratie 31
- 3.2 Lokale en landelijke interesse 32
- 3.3 Gemeenteraadsverkiezingen 34
- 3.4 Lokale politieke partijen 37
- 3.5 Hij die wordt gekozen 39
- 3.6 Het 'kloof-denken' en politieke vernieuwing 41
- 3.7 Het lokale referendum 42
- 3.8 Nieuwe vormen van burgerparticipatie 44
- 3.9 Discussie: directe of indirecte democratie? 47

Raad, college en wethouders 53

- 4.1 De verhouding tussen raad en college 53
- 4.2 Verhouding raad – college in de praktijk 57
- 4.3 Collegevorming, nu en vroeger 60
- 4.4 College, Collegiaal bestuur, en wethouders 64

De burgemeester 71

- 5.1 De burgemeester in het lokaal bestuur 71
- 5.2 De invulling van het ambt 73
- 5.3 Achtergrond van burgemeesters 75
- 5.4 De benoemingsprocedure 78
- 5.5 Naar een gekozen burgemeester? 80

DEEL 2 BESTUREN OP LOKAAL NIVEAU

(Inter)gemeentelijk beleidsproces 87

- 6.1 Horizontale afhankelijkheden: gemeentelijk of intergemeentelijk bestuur? 87
- 6.2 Verticale afhankelijkheden tussen Rijk en gemeenten 89
- 6.3 Beleidsontwikkeling binnen de gemeente 92
- 6.4 Uitvoering van beleid 96
- 6.5 Prestaties en producten 99
- 6.6 Kwaliteit van dienstverlening 101
- 6.7 Integriteit 104

De ambtelijke en financiële organisatie 109

- 7.1 De omvang van de ambtelijke organisatie 109
- 7.2 De organisatie van de ambtelijke organisatie 110
- 7.3 Gemeentelijke uitgaven en inkomsten 116
- 7.4 De geschiedenis van de financiële verhouding 118
- 7.5 Het waarom van een landelijke herverdeling 121
- 7.6 De algemene uitkering 123
- 7.7 Specifieke uitkeringen 126
- 7.8 Eigen inkomsten 128

Besturen in grote en kleine gemeenten 133

- 8.1 Verschillen in uitgaven en lastendruk 133
- 8.2 De schaalproblemen van kleine en grote gemeenten 134
- 8.3 Samenwerking als oplossing: de Wgr? 137
- 8.4 Samenwerking: vormgeving 141

DEEL 3 BESTUURLIJKE VERHOUDINGEN IN VERANDERING**Decentralisatie en centralisatie 149**

Toelichting op deel 3 149

- 9.1 Een smalle en een brede optiek 150
- 9.2 De voorkeur voor decentralisatie 151
- 9.3 Resultaten en effecten 154
- 9.4 Weerstanden tegen decentralisatie 158
- 9.5 Binnengemeentelijke organisatie 160

Reorganisatie: naar grotere en kleinere schalen 163

- 10.1 Schuiven met schalen 163
- 10.2 Gemeentelijke herindeling 164
- 10.3 Bestuurlijke reorganisatie 169
- 10.4 Het einde van de heilige drie-eenheid 176

Epiloog 181**Index 187**